

نخستین پیام امام(ره) پس از آغاز جنگ تحمیلی

اذناب آمریکا قابل ذکر نیستند

ساعت ۱۹ روز ۳۱ شهریورماه سال۱۳۵۹، پس از آغاز جنگ تحمیلی توسط رژیم بعث عراق،امامت در پیامی رادیویی و تلویزیونی، نکات مهمی را به ملت بزرگ ایران متذکر شد؛ پیش بینی امام(ره) در آن نطق مشهور، با گذشت چندسال تحقق یافت و نشان داد که آن چه دیگران در آینه می دیدند، او در خشت خام می دیدو با ایمان راسخش به امداد الهی، راه سعادت را پیش روی ملت ایران قرار داد.امام خمینی(ره) در فرازی از آن پیام تاریخی فرمود: «گمان نکنم ملت ما که دولت ایران و ارتش ایران عاجز از این است که جواب به این ها بدهد. هر وقتی که مقتضی بشود، من پیامی به ملت خواهیم دادو به صدام و امثال او ثابت خواهیم کرد که این ها، این اذناب آمریکا، قابل ذکر نیستند و ما همیشه بنا داریم که در این برخوردها، طوری بر خودر بشود که جواب برخورد آن ها داده بشود که به ملت عراق – خدای نخواستہ – صدمه ای وارد نشود. لکن ما عازم بر این هستیم، مصمم بر این هستیم که اگر عراق حدّ خودش را ندادند و تجاوز را تکرار بکند، ما دستور بدهیم و ملت ما بسیج بشوند و آن وقت برای ملت عراق معلوم باشد که ما بآن ها هیچ کار نداریم، بلکه این صدام است که به واسطه تحریک آمریکا به ما تجاوز کرده است و ما اگر جوابی به او بدهیم، هرگز به ملت عراق، که برادر ما هستند، مربوط نیست.»

(صحیفه امام، ج۱۳، ص:۲۲۲)
آمار تاریخی

تاریخ شهدای جنگ تحمیلی در آینه آمار

یکی از موارد مهمی که در بررسی رویدادهای تاریخی، نظر مورخان را به خود جلب می کند و بررسی آن هائی تواند در شناخت شرایط سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی یک رویداد مؤثر باشد، آمار انسانی است، در جنگ تحمیلی هشت ساله، جمع کثیری از مردم ما به شهادت رسیدند. این شهدا به لحاظ طبقات اجتماعی و سن و سال، شرایط مختلف و متفاوتی داشتند که نشان دهنده حضور همه قشر های جامعه در این دفاع جانانه است. محمدحسین قاسمی در اثر تحقیقی خود به نام «کتابک مقاومت» که با همکاری بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس و توسط انتشارات بُراق در سال ۱۳۸۹ به چاپ رسیده، اطلاعات آماری قابل توجهی را درباره شهدای دوران دفاع مقدس ارائه کرده است. بر اساس این آمار، در مجموع ۱۸۸ هزار و ۱۵ نفر در دوران جنگ تحمیلی به شهادت رسیدند که از این تعداد، ۱۷۲ هزار و ۵۶ نفر در جبهه ها و ۱۵ هزار و ۹۵۹ نفر در بمباران شهرها به فیض شهادت نائل آمدند. سه هزار و ۲۲۸ نفر از این شهدا را معلمان تشکیل می دادند و ۳۶ هزار و ۱۶۷ نفر از آن ها، دانش آموز و دانشجو بودند. دو هزار و ۷۵۷ نفر از شهدای دوران دفاع مقدس، لباس روحانیت بر تن داشتند و چهار هزار و ۳۶۳ نفر از این شهدیان را بانوان تشکیل می دادند. طبق گزارش موجود در این کتاب، در مجموع، ۱۱۲ نفر از اقلیت های مذهبی نیز، در دفاع از میهن جان خود را تقدیم کردند و به شهادت رسیدند که ۸۸ نفر از آن ها مسیحی، ۱۶ نفر کیلمی و ۹ نفر زرتشتی بودند. طبق محاسبه محمدحسین قاسمی، میانگین سن شهدای جنگ تحمیلی ۲۲ سال بود و ۷۱ درصد از شهدا، متأهل نبودند. طبق این گزارش، در مجموع ۸۵ هزار و ۲۲۲ نفر از شهدای جبهه ها را افرادی تشکیل می شدند که دو طلبانه و در قالب نیروهای بسیج، عازم جبهه های حق علیه باطل شده بودند.

صفحه آرایی

واحد صفحه آرایی روزنامه خراسان سفارش می پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰
layout@khorasannews.com

افشاگری «فارین پالیسی» درباره بزرگ ترین حملات شیمیایی تاریخ

چراغ سبز آمریکا به صدام برای حمله شیمیایی به ایران

چگونه آمریکایی ها، برای جلوگیری از پیروزی های راهبردی رزمندگان اسلام در سال ۱۳۶۷، به رژیم بعث کمک کردند؟

مترجم : جواد نوائیان رودسری – باگذشت بیش از ۴۰ سال از آغاز جنگ تحمیلی هشت ساله علیه جمهوری اسلامی ایران، هنوز ابعاد این رویداد مهم، چنان که باید و شاید شناخته نشده است. بخش مهمی از این ناشناخته ها، با نقش غرب و به ویژه آمریکا در حمایت از صدام در این نبرد نابرابر ارتباط دارد؛ آمریکایی ها، به ویژه هنگامی که ارتش بعث نتوانست در برابر

■ **آمریکابه داد صدام رسید**

دولت ایالات متحده، طی جنگ سوریه اعلام کرد که قصد دارد در باره حملات شیمیایی احتمالی در اطراف دمشق تحقیق کند. با این حال، طبق اطلاعاتی که فارین پالیسی در اختیار دارد، یک نسل قبل، سازمان های اطلاعاتی ونظامی آمریکا از حملات شیمیایی با گاز اعصاب [علیه نیروهای ایرانی] اطلاع داشتند، اما کاری انجام ندادند. در سال ۱۹۸۸، طی روزهای پایانی جنگ ایران و عراق، آمریکایی ها از طریق تصاویر ماهواره ای متوجه شدند که نیروهای ایران، در تلاش هستند با رخنه در خطوط دفاعی عراق، یک پیروزی راهبردی به دست آورند. مقامات کاخ سفید، اطلاعات محل استقرار نیروهای ایرانی را به عراقی ها دادند؛ [این در حالی بود] که دولتمردان آمریکا از قصد صدام برای استفاده از سلاح های شیمیایی و به ویژه گاز سارین (یک عامل کشنده اعصاب)، علیه نیروهای ایرانی، کاملاً باخبر بودند. اطلاعاتی که آمریکایی ها در اختیار عراق قرار دادند، شامل نقشه های مربوط به تحرکات نیروهای ایرانی، قرارگاه های تدارکاتی آن ها و همچنین، جزئیات مربوط به پدافند هوایی ارتش ایران بود. عراقی ها در تمام چهار حمله اصلی خود، اوایل سال ۱۹۸۸ که در آن از گاز خردل و سارین [با گسترده گی] استفاده کردند، کاملاً به تصاویر ماهواره ای و اطلاعات [راهبردی] آمریکایی ها متکی بودند. این حملات [می توانست] کفه جنگ را به نفع عراق تغییر دهد و ایران را وادار به قبول مذاکرات [مدنظر آمریکا] کند.... باین حال، پیش از این هم کرده؛ از سلاح های شیمیایی استفاده کرده بود و دولت ریگان هم از این اقدام، آگاهی کامل داشت؛ اما حرفی درباره آن نزد.

■ **کاخ سفیداز همه چیز خبر داشت**

مقامات آمریکایی مدت ها منکر اطلاع داشتن از حملات شیمیایی صدام بودند و اصرار داشتند که او، اصلاً به آن ها اعلام نکرده است که قصد استفاده از سلاح های شیمیایی را دارد. اما سرهنگ باز نشسته نیروی هوایی، ریک فرانکونا که در زمان حملات شیمیایی سال ۱۹۸۸ وابسته نظامی آمریکا در بغداد بود، تصویری متفاوت ارائه می کند. [اومی گوید: «عراقی ها هیچ وقت به ما نگفتند که قصد استفاده از گاز اعصاب را دارند؛ آن ها مجبور نبودند؛ [چون] ما از قبل می دانستیم.»] طبق اسناد سازمان سیا و مصاحبه مقامات نظامی و اطلاعاتی، مانند فرانکونا، ایالات متحده مدارک غیر قابل انکاری در اختیار داشت که نشان می داد صدام از سال ۱۹۸۳ به بعد، از سلاح های شیمیایی علیه نیروهای ایرانی استفاده کرده است. در آن زمان، مقامات ایرانی اتهام استفاده از این سلاح ها را علیه عراقی ها مطرح کردند؛ پرونده ای در سازمان ملل تشکیل شد، اما در آن مدارکی که بتواند عراق را درگیر کند، وجود نداشت. [با این حال، بیشتر مواردی که ایران در

شکایت خود مطرح کرده بود، در گزارش های محرمانه ای که به عالی ترین مقامات اطلاعاتی آمریکا ارسال می شد، وجود داشت؛ اما سیا هیچ حرفی در این باره نزد. برخلاف جنجال آمریکا برای متهم کردن دولت سوریه به استفاده از سلاح های شیمیایی، کاخ سفید سه دهه قبل از آن، با موضوع استفاده گسترده صدام از سلاح های شیمیایی، با بی تفاوتی برخورد کرد. [واقعیت آن بود که] دولت آمریکا به این نتیجه رسیده بود که در صورت تغییر روند [جنگ به نفع ایران]، بهتر است بگذارد صدام به استفاده از سلاح های شیمیایی علیه نیروهای ایرانی ادامه دهد؛ [آمریکایی ها تصمیم داشتند که] حتی اگر قضیه به نحوی بیرون رود، آن را محکوم نکنند و سیا هم واکنشی نشان ندهد.

■ **اسرار مدارک «کالج پارک»**

[تا پیش از انتشار این اسناد] گمان می رفت که ایالات متحده در زمان حملات شیمیایی صدام به نیروهای ایرانی و مردم خودش، تنها مظنون به ارائه اطلاعات تاکتیکی به وی است؛ اما اسناد جدید که در بایگانی ملی

تاریخ

تاریخ دفاع

رمضان، بزرگ ترین عملیات زرهی پس از جنگ جهانی دوم

فتح خرمشهر باعث شد که ایران نسبت به دشمن بعضی، در موقعیت بهتری قرار گیرد. اما همچنان بخش هایی از خاک کشور در اشغال نیروهای بیگانه بود. به همین دلیل، بلافاصله پس از آن فتح نمایان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و ارتش جمهوری اسلامی ایران، در عملیاتی مشترک، موسوم به عملیات «رمضان»، وارد خاک عراق شدند و کوشیدند به سمت بندر راهبردی بصره پیشروی کنند. این عملیات، نخستین عملیات رزمندگان ایران در چارچوب راهبرد تنبیه متجاوز بود. عملیات در شب ۲۱ مبارک رمضان برابر با ۲۲ تیرماه سال ۱۳۶۱، بارمز «یا صاحب الزمان ادر کنی» در منطقه عملیاتی شلمچه و شرق بصره آغاز شد؛ عملیاتی سنگین که کارشناسان نظامی، آن را بزرگترین عملیات زرهی، پس از جنگ جهانی دوم می دانند. عملیات رمضان در چهار محور و پنج مرحله، طراحی و اجرا شد تا عبور از خط مرز بین المللی، یک زمین مثلث شکل به وسعت ۱۶۰۰ کیلومتر مربع در اختیار نیروهای ایرانی قرار گیرد و باعث از کار افتادن توپخانه دشمن شود که هنوز می توانست به سوی اهدافی در خرمشهر و آبادان شلیک کند. در این حمله، ۱۰ تیپ از سپاه دو لشکر از نیروی زمینی ارتش حضور داشتند که تحت امر چهار قرارگاه عملیاتی کار می کردند. در این عملیات از ادوات زرهی، به طور گسترده استفاده شد و نیروهای ایران توانستند با مانورهای گسترده، سه تیپ زرهی، یک تیپ مکانیزه توپک تیپ مختلط عراق را به طور کامل منهدم کنند. دشمن بعضی در این عملیات، دو هزار کشته، هشت هزار مجروح و هزار و ۵۰۰ اسیر داد. همچنین، ۴۵۰ دستگاه تانک و ۲۵۰ نفر بر زرهی، ۱۵۰ دستگاه خودرو، ۱۴ فروند هواپیما، دو فروند بالگرد و تعداد زیادی جنگ افزار سبک و سنگین دشمن منهدم شد. رزمندگان ایرانی، ۷۰ دستگاه تانک که تعداد ۱۰ دستگاه از آن ها، تی ۷۲ بود و ۳۰ دستگاه نفربر و تعداد زیادی جنگ افزار و مهمات نیز از دشمن به غنیمت گرفتند.

مکتوبات تاریخی
روایتی متفاوت از رویدادهای جنگ تحمیلی

تاریخ پزشکی دفاع مقدس

یکی از زوایای کمتر شناخته شده تاریخ دفاع مقدس، بررسی تحولات پزشکی و اقداماتی است که طی هشت سال جنگ تحمیلی توسط پزشکان و کادر درمانی مستقر در مناطق عملیاتی به انجام رسید. این اقدامات، از جنبه تجربی نیز، بسیار حائز اهمیت هستند و می توان دستوردهای آن را همچون گنجینه ای ذی قیمت حفظ کرد و در حوادث احتمالی آینده به کار بست. کتاب تاریخ پزشکی دفاع مقدس « نوشته دکتر سیدعباس فروتن روایتی جذاب از اقدامات و فعالیت های کادر پزشکی در جبهه هاست. نویسنده که خود در دوران دفاع مقدس حضوری فعال در جبهه ها داشته، این کتاب را بر اساس مشاهدات عینی خود از مجروحان جنگی، جانبازان و شهدا نوشته است که در مجموع ۱۸۰ روایت را در برمی گیرد که در دو جلد به زور طبع آراسته شده است. نویسنده درباره چگونگی نگارش کتاب «تاریخ پزشکی دفاع مقدس» می گوید: «من ابتدا ۱۲ مقاله پزشکی دفاع مقدس در یکی از مجلات منتشر کردم که همین مقالات، پایه نوشتن این کتاب شد. چندسال بعد، کتابی بنام جنگ شیمیایی عراق نوشتم که به تجارب پزشکی جنگ شیمیایی پرداخته شده است. بعد از ورود به فرهنگستان و توصیه فرهنگستان، این کتاب را نوشتم. یکی از مشکلات ما پزشکان در جنگ تحمیلی، نحوه درمان جانبازان شیمیایی بود. زیرا در آن زمان، نه کتابی و نه استادی بود که سابقه درمان مجروحان شیمیایی را داشته باشد. این یکی از دلایلی بود که تصمیم گرفتم دستورالعمل های پزشکی دوران جنگ، جراحی در بیمارستان های صحرایی و نحوه درمان مجروحان شیمیایی را در این کتاب جمع آوری کنم.» این کتاب توسط انتشارات سوره مهر منتشر شده و در اختیار علاقه مندان قرار گرفته است.

در دوره پهلوی دوم، جدایی بحرین از ایران را رسمیت بخشیدند و آن را راهی برای پس گرفتن سه جزیره ایرانی خلیج فارس معرفی کردند! اغافل از این که هم سه جزیره ایرانی بود و هم بحرین، جزئی از خاک میهن ما محسوب می شد. تمام این مصیبت ها، طی سال های طولانی دو قرن اخیر رقم خورد.

■ **چگونه پیروزی رقم خورد؟**

انقلاب اسلامی ایران، تنها نوع حکومت رادر کشور مادرگون نکرد؛ این جادر ایران، نظامی مردمی مستقر شد که برخاسته از ملت بود و حراست و حفاظت از آن را هم، ملت برعهده داشت. راز آن دفاع جانانه و مقبراندن خصم، در حضور ملتی بود که به فرموده امام خمینی (ره)، مالک و صاحب حقیقی جمهوری اسلامی بودند. تولد بسیج، اتفاقی بی سابقه بود که در تاریخ ایران نمی توان نظیری برای آن پیدا کرد؛ نهاد خودجوشی که از بطن مردم به وجود آمد و در نوک پیکان دفاع از تمامیت ارضی و استقلال میهن، سلحشورانه و بیاداری کرد و درر خشید. می توان گفت که تفاوت اساسی هشت سال دفاع مقدس با موازدمشابه تاریخی آن، طی ۲۰۰ سال گذشته، مردمی بودن این دفاع است. نکته دیگری که نباید از منظر دور داشت، کارزمای رهبری بزرگ و انقلابی است؛ خمینی بزرگ با شخصیت منحصر بفرد خود، محوری بود که شور ملت حول آن شکل گرفت و محوردر آمیخت و شرف را به تمامی، آشکار کرد. در پرتو رهبری داهیانیه چون اوبی، دفاع مقدس شاه پیروزی را در آغوش کشید و پس از ۲۰۰ سال حرمان و شکست، طعم شیرین پیروزی بر دشمن اشغالگر را بر کام ملت زجر دیده ایران نشاناد؛ آری، پس از ۲۰۰ سال، ایران و ایرانی پیروز تاریخ پر غرور خود را دوباره بسازد و بماند و تارک هستی، پایدار باشد؛ طرفه این جا بود که این پیروزی بزرگ در جنگی رقم خورد که بیش از ۶۰ کشور به حمایت همه جانبه دشمن اشغالگر پرداخته بودند و ما، در کشاکش این جدال ناجوانمردانه، تنها بودیم و این، ارزش پیروزی تاریخی ما را بیش از پیش می کند.